

ویراست دوم

■ یوکیومی شیما ■

برف بهاری

ترجمه غلامحسین سالمی - سمیاصیقلی

鈴木春信画

این کتاب ترجمه‌ای است از:
THE SEA OF FERTILITY
A Cycle of Four Novels
SPRING SNOW
YUKIO MISHIMA
TRANSLATED FROM THE JAPANESE

By:
MICHAEL GALLACHER

چاپ نهم

300book

یوکیو می شیما

برف بهاری

ترجمه: غلامحسین سالمی - سمیا صیقلی

چاپ دوم (ویرایش تازه): ۱۳۹۳، حروف نگار: زینب زیدآبادی

لیتوگرافی: اطلس چاپ، چاپ: فرنو، شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۵۱-۶۱۷-۸

حق چاپ محفوظ است.

* * *

مؤسسه انتشارات نگاه

«تأسیس ۱۳۵۲»

دفتر مرکزی: خ انقلاب، خ شهدای ژاندارمری، بین خ. فخر رازی و خ. دانشگاه، پ. ۶۳، طبقه ۵

تلفن: ۱۲-۶۶۹۷۵۷۱۱-۸، ۰۳۷۷-۸۰۶۶۴۸، ۰۶۶۴۶۶۹۴۰، تلفکس: ۰۷-۶۶۹۷۵۷۰۷

www.entesharatnegah.com info@entesharatnegah.com

Email: negahpublisher@yahoo.com

پرورشی این مدرسه بیشتر بر پایه‌ی تعلیم اصول نظامی‌گری استوار بود و با پسر حساس و شاعر پیشه‌ای مثل می‌شیما به گونه‌ی غریبه‌ها رفتار می‌شد.

با این همه، او در سال ۱۹۴۴ تحصیلات‌اش را با درجه‌ی ممتاز و اخذ چنان نمره‌های بالایی در این مدرسه به پایان برد که امپراتور هیروهیتو^۱ با صدور فرمان افتخار و اهدای ساعتی مزین به قاب نقره همراه توشیح تقدیرنامه‌ای او را «پرافتخارترین دانش‌آموز ژاپن» خواند. و در همین سال به تحصیل در دانشگاه امپراتوری توکیو پرداخت و در سال ۱۹۴۷ با درجه‌ی ممتاز از همین دانشگاه فارغ‌التحصیل شد.

چندی به خدمت وزارت دارایی درآمد و پس از استعفا در سپتامبر ۱۹۴۸، یکسره به کار نوشتن پرداخت. سیزده ساله بود که نخستین شعرها و داستان‌هایش در نشریه‌ی ادبی مدرسه‌ی پیرز چاپ شد.

نخستین داستانش که مورد توجه خوانندگان و منتقدین قرار گرفت بیشه‌زاری غرق شکوفه^۲ نام داشت که اولین بار در سال ۱۹۴۱ در مجله‌ی کوچک بونگی بونکا (فرهنگ ادبی)^۳ به چاپ رسید. این داستان سرشار از تمثیل‌ها، تصاویر و استعاره‌هایی است که در آثار بعدی نویسنده به گونه‌ای چشمگیر رُخ می‌نماید و پیوسته در نوشته‌هایش تکرار می‌شود. راوی داستان، به توصیف نیاکانی می‌پردازد که هنوز به شکلی در ژرفای وجودش به زندگی خود ادامه می‌دهند، با او در همه چیز، و از همه برتر، در عشق به آفتاب جنوب و

1. Hirohito

2. The Forest in Full Flower

3. Bungei Bunka (Literary Culture)

دریا و وجه اشتراک دارند. دریا - که در نوشته‌های می شیما پیوسته چهره نشان می‌دهد - در مجموعه‌ی چهارگانه‌اش *هو جونو اومی*^۱ (۷۰-۱۹۶۵) *دریای حاصلخیزی*^۲ به نمادی از کُل زندگی بدل می‌شود چندان که می‌توان ستایش آفتاب و دریا و جنوب را برای می شیما همچون آیین پرستش بدن زیبا - چیزی که همواره به آن اعتقاد داشت - تصوّر کرد.

شیوه‌ی نگارش و بیان بیشه‌زاری غرق شکوفه نشانگر تأثیر مشوقین نویسنده در مدرسه‌ی پیزر است که نه تنها زمینه‌ی آشنایی او را با گروه *نیهون رومان‌ها*^۳ (رمانتیک‌های ژاپن)^۴ فراهم آورد، بل همین آشنایی چشم‌اندازهای تازه‌ای پیش روی او گشود. پس از آن به توصیه‌ی سردبیران و ویراستاران مجله، نام *مستعار یوکیومی شیما* را برای خود برگزید. این داستان به دلیل کمبود کاغذ در دوران جنگ دوم، در چهار هزار نسخه به چاپ رسید و تمام نسخه‌های آن در کمتر از یک هفته به فروش رفت. البته در سال‌های بعد چندین بار تجدید چاپ شد. آشنایی می شیما با این گروه نقطه‌ی عطفی در کار نویسنده‌اش به شمار می‌رود و تأثیر بسیاری بر ذهن و زبان او داشت.

افراد این گروه را متفکرینی تشکیل می‌دادند که بر یگانه بودن ملت ژاپن، یکتایی فرهنگ و بی‌همتایی تاریخ‌شان اصرار می‌ورزیدند. با این همه گرایش و دلبستگی تعصب‌آلود می شیمای جوان به آداب و سنن و آیین‌های ژاپن با نوعی وابستگی شدید به غرب درآمیخته بود که نشان‌های آن در داستان *بیشه‌زاری غرق شکوفه* و همچنین نوشته‌های بعدی‌اش به روشنی مشهود بود. یادگارهای آباء و اجدادی‌اش اشیاء تزئینی و ویژه‌ای بود، مثل جعبه‌ی لاک‌ی تزیین شده با نقش‌هایی از صدف

1. Hojōno Umi

2. The Sea of Fertility

3. Nihon Romanha

4. Japanese Romantics

برای نگهداری انجیل، که نشانگر چیزی بود غربی در پوششی ژاپنی؛ و چه چیزی بهتر از این نماد می‌تواند مشخصه‌ی بیشتر آثارش باشد؟ می‌شیمای در دوران دانشجویی به شدت تحت تأثیر اندیشه‌های اسکار وایلد^۱ قرار داشت. حتی پس از بالاگرفتن آتش جنگ با انگلیس و آمریکا، به خواندن برگردان ژاپنی نوشته‌های وایلد و دیگر نویسندگانی پرداخت که منحرف و فاسد معرفی شده بودند. تصور این نکته چندان دشوار نیست که نظریه پردازهای متناقض وایلد به ویژه در کتاب اهداف^۲ - که پیوسته مورد علاقه‌ی می‌شیمای بود - بر ذهن این دانشجوی بی تجربه‌ی جوان چه اثرها داشت. لیکن عشق و علاقه‌اش به ادبیات غرب - که همواره در دوران زندگی آن را حفظ کرد - او را از ستایش آیین‌ها و سنن ژاپنی بازداشت و به جهات دیگر نراند. بر خلاف بیشتر نویسندگان بعد از جنگ ژاپن که بر جدایی شیوه و سبک نگارششان از ادبیات دوره‌ی می‌جی^۳ تأکید می‌ورزیدند، می‌شیمای برای آشنایی بیشتر و کسب الهام، پیوسته تمامی آثار ادبی آن دوره را می‌خواند و به ذهن می‌سپرد. عشق و دلبستگی شدیدش به نمایشنامه‌های نو^۴، تأثیر بسیار شگرفی بر نوشته‌هایش گذاشت. این نکته از نمایشنامه‌های مُدرن نو که نوشته، طرح‌ریزی و شکل‌گیری رویدادها در داستان‌ها و رمان‌های مختلف‌اش به گونه‌ی رُخدادهای نمایشنامه‌های کهن به خوبی آشکار می‌شود.

در سال ۱۹۴۵ داستان‌های پسری که شعر می‌سرود^۵ و سال‌های میانه^۶ را چاپ و منتشر کرد و به نوشتن داستانی در دماغه^۷ پرداخت.

۱. Oscar Wild: شاعر و نویسنده‌ی انگلیسی و خالق کتاب تصویر دوربان‌گری و سالومه (۱۸۵۴-۱۹۰۰).

2. Intentions

3. Meiji

4. Noh

5. The Boy Who Wrote Poetry

6. The Middle Ages

7. A Story at the Cape

سال ۱۹۴۶ به هنگام تحصیل در رشته‌ی حقوق دانشگاه امپراتوری توکیو، با شاعر و نویسنده‌ی سرشناس ژاپن **ياسوناری کاواباتا**^۱ ملاقات کرد و دستنویس دو داستان خود را به او نشان داد. در ماه ژوئن همان سال به توصیه‌ی کاواباتا، داستان **سیگار**^۲ او در مجله‌ی ادبی تازه انتشار **نانگین (انسانیت)**^۳ چاپ شد که اقبال منتقدین و خوانندگان بسیاری را در پی داشت.

دیدگاه‌های کاواباتا درباره‌ی این نویسنده‌ی جوان با عقاید همکاران دیگرش در محافل ادبی هماهنگی چندانی نداشت. حقیقت آن که اگر می‌شیما در چنین بُرهه‌ای از زمان به کار نویسندگی خود پایان می‌داد، نوشته‌هایش یکسره به دست فراموشی سپرده می‌شد. لیکن در میان آثار او، **سیگار**، نخستین و صف‌نامه‌ای است که نویسنده در آن صادقانه به بیان احساسات راستین خود پرداخته و در مقایسه با دیگر آثار ادبی که در نوشتن آن‌ها از شیوه‌های تصنعی سود برده شده، درخشش چشمگیری دارد. او با این کار عملاً برخلاف جهت فراگرفته‌هایش از نظریه‌های وایلد درباره‌ی زندگی و هنر گام برداشته بود و شاید چنین تحولی به مذاق‌اش چندان خوشایند نمی‌آمد. پافشاری‌اش در ادامه‌ی مقاومت علیه واقعیات، در نخستین رمان کامل او **توزوکو**^۴ (دزدان^۵ ۴۸-۱۹۴۶) جلوه‌گر شد که طرحی غیرمنطقی و ناموفق از دو عضو جامعه‌ی اشرافیت است که ناخواسته به کام خودکشی کشیده می‌شوند.

۱. Yasunary Kawabata: نویسنده‌ی ژاپنی برنده‌ی نوبل ادبیات سال ۱۹۶۸ - خالق

سرزمین برفی و پرندگان سفید (۱۸۹۹-۱۹۷۲)

2. The Cigarette

3. Ningen (Humanity)

4. Tozoku

5. The Thieves

شخصیت‌های اصلی دزدان و دیگر آثار می‌شیما همه از طبقه‌ی اشراف‌اند. این امر با در نظر داشتن چگونگی و حال و هوای تعلیم و تربیت او در مدرسه‌ی پیرز، کاملاً طبیعی می‌نماید. توجه نشان دادن نویسنده به بخش کوچکی از جامعه‌ی ژاپن که پس از خاتمه‌ی جنگ فراگیر دوم رسماً فروپاشید و از توجه به کشور و بازسازی آن غافل ماند، باعث شده تا برخی از منتقدان حتی پس از مرگ در دنا کش بر او خُرده گیرند و بر این باور باشند که می‌شیما در مقام یک نویسنده هرگز درباره‌ی مردم عادی چیزی ننوشت. چنین نظریه‌ای بر پایه و اساس درستی استوار نیست چرا که با بررسی و تجزیه و تحلیل موشکافانه‌ی شخصیت‌های آثارش در می‌یابیم که او با شیوه‌ای بسیار چیره‌دستانه و با وسواس و دقتی ستودنی و ماهرانه تمامی جزئیات زندگی گروه‌های مختلف مردم را به تصویر کشیده است. در حقیقت، از میان نویسندگان معاصر کم‌تر کسی را می‌توان یافت که با چنین تیزبینی و وسعت نظری در نوشته‌های خود، جامعه‌ی ژاپن را وصف کرده باشد. شاید بهتر باشد گفته شود که اعتراض منتقدین به محدود بودن دیدگاه‌های می‌شیما نیست، بلکه به ضعف او در آرایه‌ی کیفر خواست علیه جامعه‌ی سرمایه‌داری است. لیکن برای می‌شیما بسیار خوشایندتر می‌بود تا درباره‌ی طبقه‌ای بنویسد که آن را خوب می‌شناخت، به ویژه هنگامی که به شرح دیدگاه‌ها و نظریه‌های خود درباره‌ی طبیعت و سرشت انسانی می‌پرداخت.

در ژوئیه‌ی ۱۹۴۸ به گروه گردانندگان مجله‌ی کین دای بونگاگو (ادبیات نو)^۱ پیوست و در سال ۱۹۴۹ چند مقاله‌ی تحلیلی درباره‌ی هنر کاواباتا در این مجله منتشر کرد. مقاله‌های او توجه گروه منتقدین را

برانگیخت و شناختِ بیشترِ کاواباتا را همراه داشت. می شیما همواره این نویسنده‌ی بزرگ را به دیده‌ی تحسین و ستایش می‌نگریست و برای او احترامی ویژه قایل بود.

با این که هر دو نویسنده خود را وقفِ پرداختن به آداب و سنن و آیین‌های دیرپای ژاپن کرده بودند، اما واژه‌ها برای هر کدام از آن‌ها مفهومی ویژه و متفاوت داشت. حتی هر یک درباره‌ی نقطه‌نظرهای مشترک‌شان، دیدگاه‌های ویژه‌ی خود را داشت. برای مثال دلایل‌شان در خصوصِ علاقه به اشعار **واکا** متفاوت بود: کاواباتا جمله‌های فشرده‌ای را می‌پسندید که برای گفتنِ زیبایی‌های طبیعی به کار گرفته شده بود حال آنکه می شیما تحت تأثیر عشقِ بی‌تناسبی قرار داشت که در این زیبایی تشخیص می‌داد. کاواباتا گذشته را از جنبه‌های ظریف و زنانه‌ی فرهنگِ ژاپن یعنی **تاوایامه بوری**^۱ می‌دید و برای می شیمای جوان، گذشته با آداب و سننِ مردانه‌ی جنگجویانِ شجاعِ سامورایی یعنی **ماسورائو بوری**^۲ درهم آمیخته بود.

در ژوئیه‌ی ۱۹۴۹ **اعترافاتِ یک صورتک**^۳ را منتشر کرد. این داستان ضمنِ روبرو شدن با اقبالِ گسترده‌ی خوانندگان و تأییدِ منتقدان، فروش چشمگیر و قابل توجهی نیز داشت و شهرت و اعتبار بسیاری برای می شیمای جوان همراه آورد.

حتی پس از چاپ و انتشار بیش از سی کتاب، اعترافات... همچنان یکی از درخشان‌ترین و برجسته‌ترین آثارش شناخته شده است. منتقدین با مطالعه‌ی این رمان توانایی‌ها و استعدادِ می شیما را موردِ تأیید قرار دادند و ستودند و همه جا با تحسین از آن یاد کردند.

1. Tawayame Buri

2. Masurao Buri

3. Confession Of a Mask

خوانندگانِ نسلِ جوان نیز اقبالِ زیادی به آن نشان دادند. اعترافاتِ یک صورتکِ رمانِ بی‌پرده‌ای است که حساسیتِ زیادی در آن موج می‌زند. قهرمانِ داستان با آگاهی از غیرعادی بودنِ غرایزِ خود به شرحِ زندگیِ خویش می‌پردازد.

اعترافاتِ یک صورتکِ حتی توسطِ کسانی که از آن ستایش کردند به خوبی درک نشد. تمایلاتِ غیرعادیِ قهرمانِ داستان، برای منتقدین نیز چنان گیج‌کننده بود که برخی از آنان پنداشتند منظورِ نویسنده بی‌شک تقلید، تمسخر و اغراق بوده است. ذکرِ این نکته شایان توجه است که این داستان نه هنگامِ نخستین چاپ و نه حتی بعدها، هرگز به عنوانِ اثریِ ملاکِ احساس و عشقی آمیخته با احساسِ گناه ارزیابی نشده است. ناشرانِ آمریکایی هم که ترجمه و چاپِ اثر در آغاز به آن‌ها پیشنهاد شد، آن را نپذیرفتند زیرا هراس داشتند که به می‌شیما برچسب **ناشایست**^۱ زده شود. خوانندگانِ ژاپنی، چنین تعبیر کردند که داستان پیرامونِ احساساتِ بسیار پیچیده و ظریفِ پسری تازه بالغ دور می‌زند که در شرفِ به خود آمدن است و عناصرِ داستان به عنوانِ یکی از نمادها و کمبودهای جامعه‌ی ژاپن پس از جنگ تلقی شد.

می‌شیما همواره این مطلب را انکار می‌کرد که نوشته‌اش نوعی اعترافِ شخصی است. اما نمی‌توان این اندیشه را به ذهن راه نداد که او به راستی و به گونه‌ای کاملاً وفادارانه، احساسات و تجربه‌های خود را بیان کرده است. بی‌تردید او برخی از رخدادها را تغییر داده و تنها بخش‌هایی از زندگی‌اش را عرضه کرده که به کلِ داستان مربوط می‌شد و چنین داستانِ اغراق‌آمیزی را نوشته است.

او در اعترافاتِ یک صورتک، با شجاعتِ نکاتی را دستمایه‌ی کار قرار می‌دهد که دقیقاً مخالفِ همه‌ی آن چیزهایی است که از ادبیات

ادبیات مدرن جهان

مجموعه چشم و چراغ - ۶

می‌شیما، یوکیو (۱۹۲۵-۱۹۷۰) **mishima, yukio** رمان نویس ژاپنی با نام اصلی هیرائوکا کیمی تاکه. نویسنده‌ای بزرگ بود که بسیاری منتقدین نوشته‌های او را با آثار مارسل پروست، همینگوی، آندره ژید و سارتر برابر نهاده‌اند. می‌شیما در زندگی کوتاه اما پر بار ادبی‌اش آثار فراوانی از جمله چهل رمان، سی و سه نمایشنامه و داستان‌های کوتاه بسیاری نگاشت. نثر او ترکیبی است از شعر، فلسفه، سنت‌های ژاپنی و باورهای مذهبی. اعترافات یک صورتک (۱۹۴۹)، معبد کلاه فرنگی طلایی (۱۹۵۶) و برف بهسازی (۱۹۶۷-۱۹۵۶) کتاب حاضر، از آثار درخشان اویند. می‌شیما به سال ۱۹۷۰ در اعتراض بدانچه که تباهی ملت و زوال سنت‌های سامورایی می‌دانست با خودکشی آیینی (هاراکیری) به زندگی این جهانی خویش پایان داد.

مؤسسه انتشارات نگاه

مؤسسه انتشارات نگاه

ISBN978-964-351-617-8

9 789643 516178

۳۰۰۰ تومان